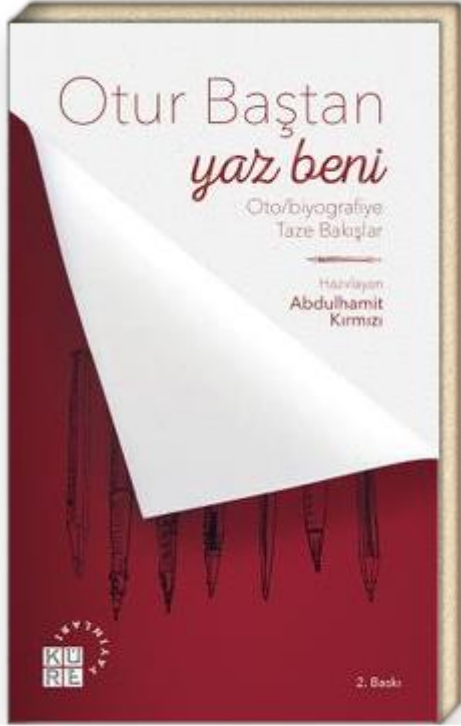

OTUR BAŞTAN YAZ BENİ: OTO/BİYOĞRAFIYE TAZE BAKIŞLAR

Kırmızı, A. (Haz.). (2013). Otur Baştan Yaz Beni, Oto/Biyografiye Taze Bakışlar İstanbul: Küre Yayınları.

“Biyografi sağlıklı ve meşru mu, yoksa hastalıklı ve gayrimeşru mu?” (s.8)

Bu çalışmada Abdülhamit Kırmızı tarafından hazırlanan “Otur Baştan Yaz Beni, Oto/Biyografiye Taze Bakışlar” isimli kitap tanıtılmaktadır. Bu kitaptaki yazılar, Abdülhamit Kırmızı öncülüğünde Bilim ve Sanat Vakfı’nda toplanan Biyografi Atölyesi’nin 21 Mayıs 2011 tarihinde düzenlediği “Otur Baştan Yaz Beni, Oto/biyografiye Taze Bakışlar” isimli sempozyumun ürünleridir. Bu ürünler 8 farklı yazar tarafından kaleme alınan 8 adet çalışmadır. Bunlar haricinde kitaba, hazırlayan tarafından önemli görülen bir çeviri metni ve atölye oturumunda konuşulanlardan bir kesit eklenmiştir.

Bu kitabın birinci bölümünde Abdülhamit Kırmızı’nın “Oto/biyografik Vebal: Tutarlılık ve Kronoloji Sorunları” isimli yazısı yer almaktadır. Kırmızı, yazısında biyografi yazıcılığının tutarlı özne ve zaman (kronoloji) meseleleri açısından zor olduğunu vurgulamaktadır.

Kitabın ikinci bölümünde çeviri metnine yer verilmiştir. Bu metin Simone Lassig tarafından kaleme alınan ve Canan Özkılıç tarafından çevrilen “Modern Tarihte Biyografi-Biyografide Modern Tarihyazımı” başlıklı yazıdır. Yazar, bu çalışmasında yabancı literatürdeki birtakım biyografi yazılarından örnekler vererek bunların modern tarih yazımındaki yeri üzerinde durmuştur. Yazara göre iyi bir biyografi, bireyin ötesine geçerek hem yapı hem de aktör rolünü üstlenir (s.58).

Kitabın üçüncü bölümünde, Bahar Gökpınar’ın “Bir Yaratma Biçimi Olarak Biyografi: Bulgu’dan Kurgu’ya, Mektupları Işığında Ayşe Leman Karaosmanoğlu” isimli çalışması yer almaktadır. Gökpınar, çalışmasında okura Türk edebiyatının kült isimlerinden olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun eşi Ayşe Leman Karaosmanoğlu’nun hayatından kareler sunmaktadır. Yazar, Leman Hanım’ı tanımak ve tanıtmak için, Leman Hanım’ın terekesinin içerisinde yer alan eşine yazdığı mektupları kaynak olarak kullanmıştır.

Kitabın dördüncü bölümünde Nevin Meriç’in “Ahmed Nedim ve Nevhiz’in Günlüğü: Başkasına Yazılan Bir Günlüğün Anatomisi” isimli yazısı yer almaktadır. Meriç, bu yazısında günlüğü “muhatap kitle kaygısı görülmeyen, bir anlamda yazarın kendisi için yazdığı ve dolayısıyla özgürce ‘ben’ ini ortaya koyduğu bir metin (s.89)” olarak açıklayarak, Ahmed Nedim’in yeni doğan kızı Nevhiz için yazdığı günlüğü irdelemektedir.

Kitabın beşinci bölümünde Zeynep Bostan'ın "Çalkantılı Bir Devrin Sorunlu Hukukçusu: Bosnalı Ali Ulvi Bey" isimli çalışması yer almaktadır. Yazar, çalışmada Bosnalı Ali Ulvi Bey'in hayatını erişebildiği bilgi ve belgelere dayanarak ele almaktadır. Bostan, bu biyografi yazısını Boşnak kökenli bir adliye mensubunun hayatı ve düşüncelerine, ulaşılabilen bilgi ve belgeler çerçevesinde temas eden bir başlangıç çalışması olarak nitelendirmektedir.

Kitabın altıncı bölümünde yer alan yazı Hümeysra Bostan'ın "Neydim, Ne Oldum? Amerika'da Köleleştirilen Afrikalı Bir Prens" isimli yazısıdır. Köle otobiyografilerini konu alan bu araştırmada, bir prensin oldukça ilginç olan hayat hikâyesi, bizleri otobiyografi türünün önemi ve fonksiyonunun boyutları hakkında aydınlatmaktadır.

Kitabın yedinci bölümünde Abdullah Taha İmamoğlu'nun "Rivayetten Biyografiye: Sahabeden Ebu Bekre (r.a) isimli yazısı yer almaktadır. İmamoğlu bu yazısında, rivayetlerin İslam'ın ilk dönem kültürel ve siyasi tarihinin anlaşılmasında önemli olduğu ve rivayetlerin biyografik olarak değerlendirilmesinin de araştırmacılara önemli ölçüde katkı sağlayacağı görüşünü savunmaktadır.

Kitabın sekizinci bölümünde Tuba Nur Saraçoğlu'nun Cihet-i Vahde Risalesi Çerçevesinde Siyer ve Siyer Edebiyatı" isimli yazısına yer verilmektedir. Saraçoğlu, bu yazısında siyer ilminin bugünkü durumuna dair problemlerinin çözümü noktasında cihet-i vahde risalesinde belirtilen hususlardan hareketle bir çerçeve çizmeye çalışmaktadır.

Kitabın dokuzuncu bölümünde Güllü Yıldız'ın "İki Siyer Tek Müellif: Düzceli Yusuf Suad'ın Siyer Telifleri" isimli yazısı yer almaktadır. Yıldız'ın bu çalışmasındaki amaç, aynı müellif tarafından neşredilen iki siyer eserini karşılaştırarak yazarın siyer yazımı konusundaki tavrını ortaya koyabilmektir.

Kitabın son bölümü olan onuncu bölümde ise "Anti-Biyografi" konulu "Biyografi Atölyesi'nin 5 Mart 2011 Tarihli Oturumundan Bir Kesit" başlıklı yazı yer almaktadır. Burada biyografi yazımında kullanılan kaynaklardan ziyade biyografinin zihninin nasıl çalıştığı ve tavrının ne kadar önemli olduğu tartışılmaktadır.

Bu kitapta oto/biyografi yazımının önemi üzerinde durularak geçmişten geleceğe değişen yönleri tartışılmaktadır. Biyografi yazımında karşılaşılan problemler ve bu problemlerin olası çözümlerinin neler olabileceği okuyucuya aktarılmaktadır. Naçizane bu tanıtım çalışması ile ilgili alanda çalışıp kitaptan faydalanmak isteyen araştırmacılar için farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır.

Arş. Gör. Nisa ÖKTEM
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
nisa.oktem@medeniyet.edu.tr
 <https://orcid.org/0000-0001-7862-1788>